

ผลงานลำดับที่ ..1....

แนวคิดและยุทธศาสตร์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี :
ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท

โดย

นายวัลลภ พลอยทับทิม

ผู้ขอประเมินตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.
ด้านนโยบายและแผน (แรงงานและสวัสดิการสังคม)

112.05.6
34474
2541
9.2

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม

00411

แนวคิดและยุทธศาสตร์ใน

คำนำ

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาแม้จะพบว่าสตรีเป็นพลังการผลิตที่สำคัญ ที่จะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศรุดหน้า แต่ในทางปฏิบัติสตรียังคงต้องทำงานหนักมากขึ้น และรับผิดชอบครอบครัวตามบทบาทเดิม ๆ ที่ถูกกำหนด ขณะเดียวกันสตรีบางกลุ่มกลับตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่มุ่งแสวงหาประโยชน์จากเธอเหล่านั้นในทุกรูปแบบ แนวคิดและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท จึงถือเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะฉายภาพให้เห็นถึงเจตนาดีของรัฐบาล ในการให้ความสำคัญและสนใจกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทเป็นมาตรการที่กรมประชาสงเคราะห์ผสมผสานรูปแบบ การสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพและการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการดึงภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนในการดำเนินโครงการ โดยเชื่อในพื้นฐานความร่วมมือที่ว่า ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สมาชิกในสังคมต้องมีส่วนช่วยกันในการแก้ไขปัญหานั้น จะปล่อยให้เป็นการกระทำที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวไม่ได้

นายวัลลภ พลอยทับทิม

กรกฎาคม 2541

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวคิดและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาโสเภณีของรัฐบาล วิเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทของกรมประชาสงเคราะห์ และเพื่อให้ข้อเสนอแนะด้านนโยบายและการบริหารโครงการแก่กรมประชาสงเคราะห์ วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ จากเอกสารรายงานและจากการสอบถามผู้บริหารโครงการในระดับพื้นที่ทุกจุดที่ดำเนินโครงการ ผลพบกับประสบการณ์ของผู้ศึกษาเอง ในฐานะของผู้อำนวยการกองสัมาอาชีวะสงเคราะห์ ที่ควบคุมดูแลปัญหาการค้าประเวณีและโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท

ผลการศึกษา ในด้านแนวคิดพบว่า

1. นโยบายสังคม ตัวโครงการมุ่งเน้นในมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพ พัฒนาอาชีพ และสร้างเสริมความมั่นคงของชุมชนและครอบครัว ในรูปของบริการปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้น การเผยแพร่แนวคิดในการแบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในชุมชนและในสังคม
2. ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี เป็นความร่วมมือของไทย ต่อพันธกิจที่จะส่งเสริมศักยภาพและความก้าวหน้าของสตรีและยอมรับว่าปัญหาการค้าประเวณีต้องอาศัยเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน
3. แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มองว่าในการพัฒนาสตรี จำต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชน ให้เอื้อต่อการพัฒนาสตรี โดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และความมั่นคงของครอบครัว
4. นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2541) พบว่ากรมประชาสงเคราะห์ ได้ขยายบริการด้านสวัสดิการสังคมในเชิงรุกให้กว้างขวาง และกระจายไปสู่ชนบท ผู้คนด้อยโอกาสมากขึ้น ในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ได้มีการรณรงค์ปรับทัศนคติของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้เข้าถึงปัญหาและรู้จักแก้ไขปัญหานั้นของครอบครัวและชุมชนไปพร้อม ๆ กัน

สำหรับในตัวโครงการเองพบว่า ไม่ว่าจะ เป็นกระบวนการในการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมาย หรือกิจกรรมต่างมีส่วนสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาโสเภณีได้ระดับหนึ่ง กลุ่มเป้าหมายที่เข้าอบรมตามโครงการ จะมีรายได้และอาชีพอยู่ในภูมิลำเนา แต่ก็ยังมีบางส่วนที่มองว่ารายได้จากอาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นรายได้ที่มีจำนวนน้อยกว่าการค้าประเวณี

สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านนโยบายรัฐควรสนับสนุนการ ส่งซื้อสิ่งจ้างผลิตภัณฑ์จากกลุ่มสตรีอย่างจริงจังโดยอาศัยช่องทางจากคณะกรรมการนโยบายบรรเทา ปัญหาการว่างงานแห่งชาติ การสนับสนุนภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนในภูมิภาค โดยที่รัฐ เป็นฝ่ายเอื้อประโยชน์ในด้านปัจจัยพื้นฐาน และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ควรมีนโยบายในการช่วยเหลืออย่างครบวงจร ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ส่วนด้านการบริการโครงการ รัฐควร สนับสนุนการพัฒนาทักษะฝีมือ หลังสำเร็จการอบรม โดยการสนับสนุนภาคเอกชน และกระจายอำนาจ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการ และการรณรงค์สร้างจิตสำนึกกับกลุ่มต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งองค์กรชุมชน ครอบครัว ญาติพี่น้อง โดยมีนโยบายครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสตรี ครอบครัว และชุมชน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	
1.2 ความสำคัญของปัญหา	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 วิธีการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 นโยบายสังคม	7 - 9
2.2 ปฏิญญาปักกิ่ง และแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี	9 - 12
2.3 แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8	12 - 15
2.4 นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2554) สตรีกับธุรกิจบริการทางเพศ	15 - 18
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19 - 21
บทที่ 3 ความเป็นมาของนโยบายในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย	22 - 23
3.1 นโยบายด้านสวัสดิการสังคมจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 7	23 - 27

	หน้า
3.2 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท	
- ความเป็นมาของโครงการ	28
3.3 แนวคิดของโครงการ	29 - 31
3.4 วิธีการดำเนินโครงการ	31 - 34
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล	
4.1 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทกับแนวคิดนโยบายสังคม	35 - 51
4.2 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทกับแนวคิดปฎิญาปักกิ่ง และแผนความก้าวหน้าของสตรี	51 - 61
4.3 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทกับแนวคิดว่าด้วย พัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)	62 - 63
4.4 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทกับแนวคิดว่าด้วยนโยบาย และแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2541) ในส่วนที่เกี่ยวกับสตรีกับธุรกิจบริการทางเพศ	63 - 67
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	
5.1 สรุปผลการศึกษา	68 - 71
5.2 ข้อเสนอแนะ	71 - 73
ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	